

Rapport

Nader onderzoek vleermuizen Wet natuurbescherming

Locatie : Parkweg 127, Voorburg
Kenmerk : 12192404/RBO/rap1
Datum : 25 November 2020

Auteur : [REDACTED]
Vrijgave : [REDACTED]
Email : [REDACTED]@idds.nl
Telefoon : [REDACTED]

Opdrachtgever : Waaier Projectrealisatie b.v.
[REDACTED]
Sionstraat 9
2271 CX Voorburg

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Waaier Projectrealisatie b.v. is in het voorjaar en najaar van 2020 een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Parkweg 127 te Voorburg. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar hoofdstuk 5 Conclusie.

De voorgenomen plannen betreffen de sloop van alle opstallen in het plangebied en de realisering van nieuwbouw.

Tijdens de veldbezoeken zijn vier verschillende soorten vleermuizen waargenomen: de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en de laatvlieger. De gewone dwergvleermuis is enkele keren kortstondig foeragerend waargenomen. De laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn uitsluitend overvliegend waargenomen. Er is tijdens het derde bezoek een uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Het betreft hier een zomerverblijfplaats. Er zijn geen aanwijzingen gevonden gedurende de veldbezoeken dat er in het plangebied een essentieel foerageergebied of een vliegroute van vleermuizen aanwezig is.

In het plangebied is geen essentieel foerageergebied en zijn er geen vliegroutes van vleermuizen vastgesteld. Er is wel een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetoond in het gebouw. Voor vleermuizen is er dus een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Onderzoeksgebied	6
2.2	Onderzoeksmethodiek vleermuizen	7
3.	Resultaten.....	10
4.	Effectbeoordeling	12
5.	Conclusie.....	13
6.	Literatuur en bronvermelding.....	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De voorgenomen plannen betreffen de sloop van alle opstallen in het plangebied en de realisering van nieuwbouw.

Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. In dit kader is een onderzoek opgestart om te bepalen of er bij de ontwikkeling sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wnb benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 3 uiteengezet. In hoofdstuk 4 is de effectbepaling weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Hoofdstuk 5 geeft de conclusie weer. Tot slot wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Onderzoeksgebied

Het plangebied (figuur 1) ligt binnen de bebouwde kom van Voorburg en wordt omringd door woonwijken en wegen. Het plangebied is gelegen tussen de Rozenboomlaan en Parkweg en ten oosten bevindt zich een park.

Figuur 1: Overzicht van het plangebied in oranje kader.

Het plangebied bestaat uit een voormalig vrijstaand bankgebouw van twee verdiepingen met een parkeerplaats en overdekte fietsenstalling. Het pand heeft aan een aantal zijden dakpannen en verder een plat dak. Er is wat groen in de vorm van een beukenhaag van 1 meter hoog. Een aantal bomen aan de Parkweg vallen binnen de versturende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Er is geen water aanwezig in het plangebied.

Aan de achterzijde van het plangebied bevindt zich een open ventilatievoeg welke door vleermuizen gebruikt kan worden als verblijfplaats. Langs de hele achterzijde, en deels aan de voorzijde zijn boeidelen die niet aan de muur aansluiten, waardoor vleermuizen hierachter een verblijfplaats kunnen vinden. In de bomen zijn geen holtes die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen.

2.2 Onderzoeksmethodiek vleermuizen

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde vleermuissoorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017).

Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden met behulp van een batdetector type Elekon Batlogger M met opnameapparatuur waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap worden vastgesteld.

In de quickscan kon de laatvlieger niet uitgesloten worden, daarom zijn in het voorjaar (onderzoek naar zomer- en kraamverblijven) drie veldbezoeken uitgevoerd. In het najaar (onderzoek naar paarverblijven) zijn twee veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Een overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in tabel 1. De onderzochte vleermuissoorten en bijbehorende functies zijn weergegeven in tabel 2. Naast de soorten die in de tabel benoemd zijn worden tijdens het veldbezoek altijd alle waargenomen soorten meegenomen in het onderzoek.

Tabel 1: Veldbezoeken vleermuizen, weersomstandigheden en bijzonderheden

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	31-05-2020	21:53 tot 23:53	21:53	Droog, 13° wind 4bft, bewolkt	1
2	01-06-2020	03:27 tot 05:27	05:27	Droog, 12° wind 3bft, helder	1
3	02-07-2020	21:55 tot 23:55	22:04	Droog, 18° wind 2bft, bewolkt	1
4	23-08-2020	00:05 tot 02:05	20:51	Droog, 19° wind 4bft, bewolkt	1
5	17-09-2020	22:57 tot 01:00	19:52	Droog, 14° wind 2bft, helder	1

Tabel 2: Overzicht van de onderzochte functies (groen) per vleermuissoort

Soort / functie	Zomer	Paar	Kraam	Winter	Vliegroute	Foerageer gebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Kleine dwergvleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoor						
Meervleermuis						

Het onderzoek is uitgevoerd door de ecologen [REDACTED] en [REDACTED].

De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van de eerder door IDDS uitgevoerde quickscan (met kenmerk: R&O12192404/REI/rap1). Hieruit is gebleken dat het dak niet geschikt is voor vleermuizen.

Figuur 2: Potentie verblijfplaatsen vleermuizen (rode lijnen)

Het vleermuisprotocol stelt dat in het donker 75% van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn, anders moet een extra waarnemer worden ingezet totdat hier wel aan voldaan is. Op basis hiervan is de onderzoeksinspanning bepaald. Hierbij zijn strategische locaties (figuur 3) en looproutes (figuur 4) bepaald om zodoende voldoende zicht over het onderzoeksgebied te krijgen.

Figuur 3: Strategisch gekozen locaties (voorjaar)

Figuur 4: Looproutes in blauw (najaar)

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de veldbezoeken besproken worden per soortgroep. Binnen de soortgroepen zal ieder bezoek besproken worden om zo een compleet beeld te schetsen van de situatie in het plangebied.

De zicht- en audio waarnemingen van de uitgevoerde bezoeken worden hieronder per bezoek uiteengezet.

Bezoek 1: Zomer- en kraamverblijven

Op 31 mei 2020 vond het eerste bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. De onderzoeker heeft plaats genomen achter het gebouw. Over het algemeen was er weinig activiteit. Tijdens dit bezoek zijn meerdere hoog overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Verder zijn er meerdere opnamen gemaakt van langs vliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen en een enkele opname van een ruige dwergvleermuis. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Bezoek 2: Zomer- en kraamverblijven

Aansluitend op bezoek 1 vond in de ochtend van 1 juni 2020 het tweede bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. De onderzoeker stond weer aan de achterkant van het gebouw en er was wederom zeer weinig activiteit van vleermuizen. Enkel activiteit van gewone- en een enkele ruige dwergvleermuis. In het plangebied zijn geen invliegende vleermuizen waargenomen.

Bezoek 3: Zomer- en kraamverblijven

Op 2 juli 2020 vond het derde en laatste bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. De onderzoeker stond dit keer aan de voorkant van het gebouw. Om 22:04 vloog er een gewone dwergvleermuis onder de dankrand vandaan en vloog direct naar het park. Het betreft een zomerverblijf (figuur 5). Verder was er weinig activiteit. Er zijn drie soorten vleermuizen waargenomen: gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en één opname van een laatvlieger, de rosse vleermuis en laatvlieger zijn alleen overvliegend waargenomen. Er is een zomerverblijf van een gewone dwergvleermuis in het gebouw geconstateerd.

Figuur 5: Aangetroffen zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis (rode ster)

Bezoek 4: Paarverblijven

Op 23 augustus 2020 vond het eerste bezoek naar paarverblijven plaats. In het plangebied is tijdens dit bezoek alleen een gewone dwergvleermuis waargenomen. De mate van vleermuisactiviteit in het plangebied bleef beperkt tot het zeer kort foerageren en overvliegen van een gewone dwergvleermuis. Tijdens dit bezoek zijn geen paarverblijven in het plangebied geconstateerd.

Bezoek 5: Paarverblijven

Op 17 september 2020 vond het tweede bezoek naar paarverblijven plaats. Er zijn twee verschillende soorten vleermuizen waargenomen: de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De waarnemingen van ruige dwergvleermuis betreffen overvliegende exemplaren. De gewone dwergvleermuis is naast overvliegend ook foeragerend waargenomen in het plangebied. Evenals vorig onderzoek was ook nu weer zeer beperkte activiteit van vleermuizen in het plangebied. Er zijn enkele sociale geluiden gehoord maar niets wijst erop dat er een paarverblijf in het plangebied aanwezig zou kunnen zijn. De naast gelegen jaren 30 villa's bieden veel meer mogelijkheden voor vleermuizen het is daarom aannemelijker dat aangrenzend aan het plangebied een gewone dwergvleermuis zijn territorium heeft. Een paarverblijf is niet vastgesteld.

4. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wnb aan te vragen.

Hieronder wordt per functie die een gebied kan vervullen voor vleermuizen of er een ontheffing noodzakelijk is. Het gaat om drie functies; verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

In artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb is opgenomen dat het verboden is voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van o.a. vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Tevens is het verboden dieren opzettelijk te verstoren. Binnen het plangebied is een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis vastgesteld. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag redelijkerwijs uitgegaan worden dat deze ook fungeert als winterverblijfplaats voor één of enkele individuen gedurende milde winters. De geplande werkzaamheden hebben als gevolg dat de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zal verdwijnen en deze wordt verstoord als gevolg. Voor dit verlies dient er gemitigeerd en gecompenseerd te worden en is er een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Foerageergebied

Foerageergebied wat essentieel is voor het voortbestaan van een verblijfplaats van vleermuizen mag niet zomaar worden verwijderd. Indien het foerageergebied essentieel is, is het verwijderen hiervan ontheffingsplichtig. Het verwijderen van het foerageergebied kan namelijk tot gevolg hebben dat de verblijfplaats niet langer als zodanig kan functioneren omdat het alternatieve foerageergebied verder weg ligt, waardoor de vleermuizen teveel energie verliezen omdat ze langer moeten vliegen. Ook kan het huidige foerageergebied een zodanig hoog insectenaanbod hebben dat een kolonie vleermuizen hiervan afhankelijk is. Het verwijderen van essentieel foerageergebied leidt in dat geval tot het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen, zoals opgenomen in artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb. Het plangebied is enkele keren kortstondig door een gewone dwergvleermuis gebruikt om te foerageren. Met de geringe begroeiing en aangrenzend van het plangebied een groot park betreft het geen essentieel foerageergebied, waardoor kan worden uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroute

Ook een vliegroute kan essentieel zijn voor het voortbestaan van een verblijfplaats. Doordat een kolonie gedwongen wordt om te vliegen, kan de kolonie besluiten de verblijfplaats te verlaten om een beter alternatief te vinden. Indirect wordt door het verwijderen of onderbreken van de vliegroute een verblijfplaats aangetast. Er zijn geen aanwijzingen gevonden gedurende de veldbezoeken dat er in het plangebied een vliegroute van vleermuizen aanwezig is. Het plangebied vormt ook geen lijnvormig element wat leidt naar een foerageergebied. De geplande werkzaamheden hebben dan ook geen invloed op een vliegroute van vleermuizen. De ontwikkeling leidt niet tot overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb.

5. Conclusie

In het plangebied is geen essentieel foerageergebied en zijn geen vliegroutes van vleermuizen vastgesteld. Er is wel een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetoond in het gebouw. Voor vleermuizen is er dus een ontheffing van de Wnb nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een overzicht van de vleermuis bevindingen is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3: Overzicht van de functies van het plangebied voor vleermuizen

Soort	Zomer	Paar	Kraam	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Niet essentieel
Kleine dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoor	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Meervleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

6. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl